

Sprawozdanie z działalności
Komitetu Standardów Rachunkowości
w 2021 roku¹

1. Podstawa działania Komitetu Standardów Rachunkowości i jego zadania

1.1. Komitet Standardów Rachunkowości, zwany dalej Komitetem, został powołany w celu wyjaśnienia zagadnień skomplikowanych, powodujących w praktyce największą wątpliwość i kontrowersję przy stosowaniu ustawy o rachunkowości. Wyjaśnienia są zawarte w opracowywanych i wydawanych przez Komitet Standardach oraz Stanowiskach. Tematyka, którą zajmuje się Komitet jest coraz trudniejsza, co powoduje, że proces opracowywania tych dokumentów jest długi i czasochłonny, a przedstawione w nich rozwiązania stanowią często kompromis osiągnięty w rezultacie wszechstronnej dyskusji zarówno członków Komitetu, jak też innych specjalistów z dziedziny rachunkowości.

Dotychczas Komitet wydał 14 standardów oraz 9 stanowisk. Standardy i Stanowiska przed ich uchwaleniem poddawane są publicznej dyskusji i recenzjom. Standardy i stanowiska podlegają okresowej aktualizacji o zróżnicowanym zakresie i w zależności od potrzeby zmian wynikającej ze zmiany przepisów prawa lub praktyki gospodarczej. Do chwili obecnej zaktualizowano 10 standardów i 1 stanowisko.

Komitet podejmuje również inne działania mające na celu wsparcie jednostek w stosowaniu przepisów o rachunkowości i standardów, w tym wydaje rekomendacje poświęcone określonym zagadnieniom. Komitet angażuje się również we współpracę międzynarodową w zakresie standardów sprawozdawczości finansowej.

1.2. Komitet działa na podstawie:

- art. 10 ust. 3 w pow. z art. 81 ust. 2 pkt 9 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.),
- rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2001 r. w sprawie zakresu działania i sposobu organizacji Komitetu Standardów Rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 1566),
- wewnętrznego regulaminu działania Komitetu (uchwała Komitetu Nr 1/2019 z dnia 22 stycznia 2019 r. oraz uchwała Komitetu Nr 1/2020 z dnia 30 lipca 2020 r.).

1.3. Do zakresu działania Komitetu należy:

- wydawanie krajowych standardów rachunkowości oraz stanowisk, ich okresowy przegląd oraz w miarę potrzeby aktualizacja,

¹ W sprawozdaniu zawarto informacje wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

- opiniowanie projektów aktów prawnych w zakresie rachunkowości,
- analiza i opiniowanie projektów Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz projektów ich zmian,
- współpraca z międzynarodowymi organizacjami do spraw standaryzacji rachunkowości,
- podejmowanie innych działań mających na celu harmonizację i standaryzację zasad rachunkowości, w tym udział lub patronat nad, służącym tym celom, konferencjami naukowymi i zawodowymi.

2. Skład Komitetu Standardów Rachunkowości w 2021 roku

W grudniu 2021 roku zakończyła się X kadencja Komitetu. Przez 12 posiedzeń w 2021 r. Komitet działał w składzie: Agnieszka Stachniak – Przewodnicząca, Joanna Stachura - Zastępca Przewodniczącej, dr Teresa Cebrowska, Katarzyna Dębska, dr Zdzisław Fedak, prof. dr hab. Jerzy Gierusz, dr hab. Radosław Ignatowski, Małgorzata Kosiorek, Elżbieta Kowalska, Krzysztof Kruszewski, Barbara Mistowska-Dragan, dr Ernest Podgórski, Teresa Schubert, Anna Sirocka, Izabela Sykulska, prof. dr hab. Gertruda Świdorska, Bogusława Toma, dr Katarzyna Trzpioła oraz sekretarz Aneta Gołdyń².

Komitet XI kadencji działa od trzynastego posiedzenia w składzie Agnieszka Stachniak – Przewodnicząca, Joanna Stachura - Zastępca Przewodniczącej, dr Teresa Cebrowska, Małgorzata Czupryńska, Katarzyna Dębska, dr Zdzisław Fedak, prof. dr hab. Jerzy Gierusz, dr hab. Stanisław Hońko, dr hab. Radosław Ignatowski, Tomasz Konieczny, Małgorzata Kosiorek, Krzysztof Kruszewski, dr Dorota Mikulska, Anna Sirocka, Izabela Sykulska, prof. dr hab. Gertruda Świdorska, Bogusława Toma, dr Katarzyna Trzpioła oraz sekretarz Aneta Gołdyń³.

Członkowie Komitetu to specjaliści z dziedziny rachunkowości, reprezentujący instytucje biorące udział w procesie stanowienia regulacji w zakresie rachunkowości (Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwo Rozwoju i Technologii, Narodowy Bank Polski, Komisję Nadzoru Finansowego) oraz największe organizacje zawodowe rachunkowości (Stowarzyszenie Księgowych w Polsce – SKwP oraz Polską Izbę Biegłych Rewidentów – PIBR). Kadencja trwa 3 lata.

3. Prace Komitetu w 2021 roku

W 2021 roku odbyło się trzynaście posiedzeń Komitetu oraz spotkania grup roboczych.

Komitet wydał Krajowy Standard Rachunkowości Nr 14 KSR "Kontynuacja działalności oraz rachunkowość jednostek przy braku kontynuowania działalności". Ponadto Komitet pracował nad projektami Standardów dotyczących: przychodów ze sprzedaży wyrobów, półproduktów, towarów i materiałów; nieruchomości inwestycyjnych, a także nad projektami Stanowisk w sprawie ustalania wartości godziwej dla potrzeb rozliczania połączeń jednostek metodą nabycia oraz w sprawie

² Skład powołany Decyzją Nr 10/DR Ministra Finansów z dnia 26 listopada 2018 r. w sprawie powołania członków Komitetu Standardów Rachunkowości i sekretarza oraz określenia wysokości przysługującego im wynagrodzenia za udział w posiedzeniu Komitetu oraz Decyzją Nr 9 Ministra Finansów z dnia 29 lipca 2020 r. zmieniającą decyzję w sprawie powołania członków Komitetu Standardów Rachunkowości i sekretarza oraz określenia wysokości przysługującego im wynagrodzenia za udział w posiedzeniu Komitetu.

³ Skład powołany Decyzją Nr 6 Ministra Finansów z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie powołania członków i sekretarza Komitetu Standardów Rachunkowości oraz określenia wysokości ich wynagrodzenia za udział w posiedzeniach.

wykazywania działalności przewidzianej do zaprzestania lub zaprzestanej oraz ujawniania informacji na ten temat.

3.1. Krajowe Standardy Rachunkowości

Zgodnie z postanowieniami ustawy o rachunkowości, jednostki zobowiązane do jej przestrzegania, mogą stosować krajowe standardy rachunkowości w sprawach nieuregulowanych w tej ustawie i wydanych na jej podstawie rozporządzeniach. Krajowe Standardy Rachunkowości, zwane dalej „KSR” lub „Standardami”, oraz stanowiska Komitetu, zwane dalej „Stanowiskami”, określają zasady rachunkowości dot. skomplikowanych lub nowych sytuacji i zdarzeń gospodarczych, których ujęcie w księgach rachunkowych i prezentacja w sprawozdaniach finansowych powoduje praktyczne trudności. Standardy oraz Stanowiska zawierają dodatkowe wyjaśnienia przepisów ustawy oraz liczne przykłady, dzięki czemu stanowią praktyczną pomoc dla księgowych i biegłych rewidentów w realizacji ich zadań.

3.1.1. KSR „Kontynuacja działalności oraz rachunkowość jednostek przy braku kontynuowania działalności”

Autorem projektu KSR jest Anna Sirocka. Przedstawienie kolejnych wersji projektu odbyło się na posiedzeniach w dniach 9 lutego, 16 marca, 8 czerwca oraz 6 lipca, a następnie projekt został skierowany do dyskusji publicznej.

Członkowie Komitetu w dniu 6 lipca 2021 r. podjęli uchwałę nr 6/2021 w sprawie przyjęcia KSR Nr 14 „Kontynuacja działalności oraz rachunkowość jednostek przy braku kontynuowania działalności”. Standard został opublikowany w Dzienniku Urzędowym Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 28 lipca 2021 r. poz. 119.

3.1.2. Projekt KSR „Przychody ze sprzedaży wyrobów, półproduktów, towarów i materiałów”

Autorką projektu Standardu jest Agata Sajewicz. Prace nad projektem koordynowane są przez prof. dr hab. Jerzego Gierusza oraz prof. dr hab. Gertrudę Świdorską. W trakcie X kadencji Komitetu członkami zespołu były również Barbara Misterska-Dragan i Teresa Schubert.

Prezentowanie kolejnych wersji projektu odbyło się na posiedzeniach w dniach 23 lutego, 11 maja oraz 8 czerwca. Ponadto projekt został skierowany do dyskusji publicznej.

Prace nad projektem będą kontynuowane w 2022 r.

3.1.3. Projekt KSR „Inwestycje w nieruchomości i wartości niematerialne i prawne”

Projekt Standardu jest opracowywany przez Zespół autorski pod kierownictwem dr Katarzyny Trzpioty w składzie dr Teresa Cebrowska. W trakcie X kadencji Komitetu członkiem zespołu była także Barbara Misterska-Dragan.

Prezentowanie kolejnych wersji projektu odbyło się na posiedzeniach w dniach 9 i 23 lutego, 16 marca, 6 lipca, 31 sierpnia, 19 października oraz 9 listopada.

Prace nad projektem będą kontynuowane w 2022 r.

3.1.4. Projekt KSR „Wartości niematerialne i prawne”

Projekt Standardu jest opracowywany przez Zespół pracowników naukowych z Uniwersytetu Łódzkiego pod przewodnictwem prof. dr. hab. Ewy Walińskiej w składzie: dr Agnieszka Wencel, dr Marcin Michalak, dr Przemysław Czajor, mgr Witold Bojanowski. Prace nad projektem koordynowane są przez Agnieszkę Stachniak, Annę Sirocką, prof. Jerzego Gierusza oraz Małgorzatę Czupryńską.

Prace nad projektem będą kontynuowane w 2022 r.

3.2. Stanowiska Komitetu

3.2.1. Projekt Stanowiska w sprawie ustalania wartości godziwej dla potrzeb rozliczania połączeń jednostek metodą nabycia

Autorem projektu Stanowiska jest dr Maciej Frendzel. Prace nad projektem koordynowane są przez dr hab. Radosława Ignatowskiego.

Przedstawienie kolejnej wersji projektu odbyło się na posiedzeniu w dniu 13 kwietnia 2021 r.

Prace nad projektem będą kontynuowane w 2022 r.

3.2.2. Projekt Stanowiska w sprawie wykazywania działalności przewidzianej do zaprzestania lub zaprzestanej oraz ujawniania informacji na ten temat

Autorem projektu Stanowiska jest dr hab. Przemysław Kabalski. Prace nad projektem koordynowane są przez dr hab. Radosława Ignatowskiego.

Przedstawienie projektu Stanowiska odbyło się na posiedzeniu w dniu 19 października.

Prace nad projektem będą kontynuowane w 2022 r.

3.3. Inne prace Komitetu

Analiza i rekomendacje zmian do ustawy o rachunkowości

W trakcie posiedzeń Komitetu rozpoczęto dyskusje w obszarze pt. „Aktualizacja zakresu podmiotowego i przedmiotowego ustawy o rachunkowości”. Dyskutowano m.in. nad zakresem podmiotowym ustawy o rachunkowości, w tym rozpatrywano nowy katalog jednostek mogących stosować MSR (w rozumieniu ustawy o rachunkowości); zakresem przedmiotowym i układem ustawy, zakresem rozporządzeń wykonawczych; ew. przyjęcia rozwiązań z MSR w zakresie np. przychodów, leasingu, instrumentów finansowych; zaprzestania stosowania MSR; zakresem digitalizacji w rachunkowości i sprawozdawczości finansowej oraz innej sprawozdawczości powiązanej.

Prace będą kontynuowane w 2022 roku.

Współpraca z Ministerstwem Finansów przy rozstrzyganiu kwestii problematycznych, związanych z rachunkowością, które powstały w związku z pandemią COVID-19

Komitet na bieżąco współpracował z Ministerstwem Finansów przy opiniowaniu i rozstrzyganiu ww. kwestii, która są publikowane na stronie internetowej Ministerstwa Finansów. Ponadto przeanalizowano wydane w roku 2020 Rekomendacje pt. Sprawozdanie finansowe w czasie pandemii COVID 19 i poinformowano o ich aktualności i możliwości zastosowania do sprawozdań finansowych za rok 2021.

Grupy robocze

W 2021 r. odbywały się spotkania grup roboczych Komitetu powołanych do opracowania koncepcji nowego załącznika do ustawy o rachunkowości dla spółdzielni mieszkaniowych oraz aktualizacji regulacji dotyczących instrumentów finansowych. Prace Grup będą kontynuowane w 2022 r.

Ekspertyza w zakresie rachunkowości kryptoaktywów i kryptozobowiązań – identyfikacja potrzeb zmian przepisów ustawowych i krajowych standardów rachunkowości wynikających z praktyki gospodarczej

Komitet zlecił wykonanie ekspertyzy, w celu dokonania przeglądu i zebrania ogólnych informacji na temat mających zastosowanie na terytorium RP regulacji odnoszących się do obrotu aktywami i zobowiązaniami wirtualnymi oraz dokonania oceny adekwatności rozwiązań zawartych w ustawie o rachunkowości do aktualnych potrzeb jednostek wynikających z konieczności ujęcia transakcji z udziałem kryptoaktywów i kryptozobowiązań. Autorem dokumentu jest dr Maciej Frendzel.

Planuje się, że ekspertyza może zostać wykorzystana przez Komitet do opracowania ewentualnych rekomendacji dla Ministra Finansów w zakresie zmian do ustawy o rachunkowości.

Opiniowanie projektów aktów prawnych

Członkowie Komitetu opiniowali projekty:

- ustawy o zmianie ustawy o rachunkowości oraz niektórych innych ustaw,
- rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej zmieniającego rozporządzenie w sprawie określenia innych terminów wypełniania obowiązków w zakresie ewidencji oraz w zakresie sporządzenia, zatwierdzenia, udostępnienia i przekazania do właściwego rejestru, jednostki lub organu sprawozdań lub informacji.

Współpraca ze środowiskiem akademickim

Udział i prowadzenie przez Członków Komitetu dyskusji panelowej w ramach jednej z sesji plenarnych Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr Rachunkowości we wrześniu 2021 r. Udział w wydarzeniu wzięli: prof. dr hab. Jerzy Gierusz, Przewodnicząca Agnieszka Stachniak, dr Teresa Cebrowska, dr hab. Radosław Ignatowski, Anna Sirocka, Barbara Mistowska-Dragan.

Współpraca z międzynarodowymi organizacjami do spraw standaryzacji rachunkowości; analiza i opiniowanie projektów Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF)

Reprezentanci Komitetu - Agnieszka Stachniak i dr hab. Radosław Ignatowski - uczestniczyli w konferencji zorganizowanej przez IASB z przedstawicielami krajowych komitetów standardów rachunkowości w Londynie w dniach 27-28 września 2021 r. Konferencja organizowana była w trybie zdalnym.

W 2022 roku została opracowana opinia do dokumentu IASB Business Combination under Common Control. Opinia została przygotowana przez Zespół pod kierownictwem prof. dr hab. Jerzego Gierusza w składzie Anna Sirocka i dr hab. Radosław Ignatowski⁴.

3.4. Promowanie prac Komitetu

⁴ Opinia została zamieszczona na stronie IASB i przesłana do wiadomości ERFAG w dniu 3 września 2021 r.

Komitet na bieżąco informuje o swoich pracach oraz zaprasza do publicznej dyskusji nad ogłoszonymi projektami na stronie internetowej Komitetu, SKwP oraz PIBR. Projekty publikowane są również w miesięczniku „Rachunkowość”.

4. Wydatki Komitetu w 2021 roku

Środki finansowe na pokrycie kosztów działania Komitetu zapewnia - zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia z dnia 28 listopada 2001 r. - minister właściwy do spraw finansów publicznych.

W roku 2021 były zapewnione i wykorzystywane środki zgodnie z § 3 ust. 1 ww. rozporządzenia, przedstawione w poniższej tabeli:

<i>Rozdział</i>	<i>Paragraf</i>	<i>Tytuł</i>	<i>Przyznane środki (po zmianach) (w zł)</i>	<i>Wykorzystane środki (w zł)</i>
75095	4170	Wynagrodzenia	411 400	401 400
75095	4170	Opracowanie projektów krajowych standardów rachunkowości i stanowisk; aktualizacje i recenzje krajowych standardów rachunkowości i stanowisk	13 000	13 000
75095	4170	Ekspertyzy, analizy i opinie	4 000	4 000
75095	4300	Prenumerata internetowa	4 000	1 994
<i>Razem</i>			<i>432 400</i>	<i>420 394</i>

Plan finansowy Komitetu zapewnia prowadzenie bieżącej działalności, jednak wynagrodzenie wypłacane osobom spoza Komitetu, które tworzą projekty Standardów, Stanowisk oraz przygotowują ich aktualizacje jest nieadekwatne do wymaganych kwalifikacji, koniecznego wkładu pracy oraz zaangażowania tych osób.

Plan działania Komitetu na 2022 rok

W roku 2022 Komitet będzie kontynuował prace związane z opracowaniem projektów KSR: „Przychody ze sprzedaży wyrobów, półproduktów, towarów i materiałów”, „Inwestycje w nieruchomości i wartości niematerialne i prawne”, „Wartości niematerialne i prawne”, oraz Stanowiskami w sprawie ustalania wartości godziwej dla potrzeb rozliczania połączeń jednostek metodą nabycia oraz w sprawie wykazywania działalności przewidzianej do zaprzestania lub zaprzestanej oraz ujawniania informacji na ten temat. Komitet rozpocznie prace nad projektem Stanowiska w sprawie stosowania uproszczeń dopuszczonych ustawą o rachunkowości.

Jednocześnie Komitet będzie kontynuował również prace:

- nad analizą i propozycjami zmian do ustawy o rachunkowości;
- w ramach grup roboczych powołanych do opracowania koncepcji nowego załącznika do ustawy o rachunkowości dla spółdzielni mieszkaniowych oraz aktualizacji regulacji dotyczących instrumentów finansowych, a także rewizji przepisów ustawy o rachunkowości dotyczących prowadzenia ksiąg rachunkowych;
- nad aktualizacją wydanych Standardów i Stanowisk;

- związane ze współpracą z Ministerstwem Finansów przy rozstrzygnięciu kwestii problematycznych, związanych z rachunkowością.

Komitet planuje kontynuować aktywność na arenie międzynarodowej, w tym przede wszystkim poprzez współpracę z EFRAG i udział w konferencjach międzynarodowych.

Komitet będzie także na bieżąco kontynuował prace związane z analizą i opiniowaniem dokumentów opracowywanych przez organizacje międzynarodowe zajmujące się tematyką sprawozdawczości finansowej.